

DOI:10.58423/2786-6742/2026-13-95-114
УДК 336.7:004.8

Михайло ГАНЦЯК

доктор філософії (PhD), в.о. начальника відділу фінансової політики,
Державний науково-дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки
м. Київ, Україна

ORCID ID: [0000-0002-6136-3193](https://orcid.org/0000-0002-6136-3193)

e-mail: m.hantsyak@ukr.net

AI-АГЕНТИ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ: ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Анотація. У статті досліджено сучасні тенденції розвитку та впровадження агентного штучного інтелекту (Agentic AI) на фінансовому ринку, а також проаналізовано перспективи адаптації цієї технології у фінансовій системі України. Обґрунтовано, що еволюція цифрових фінансових технологій поступово переходить від використання традиційних алгоритмів автоматизації та генеративних моделей до автономних агентних систем, здатних самостійно аналізувати дані, планувати послідовність дій, приймати рішення та виконувати складні фінансові операції без безпосереднього втручання людини. Визначено ключові функціональні можливості AI-агентів у фінансовій сфері, зокрема у сферах управління клієнтськими фінансами, автоматизації платіжних процесів, управління ризиками, кредитного скорингу, алгоритмічного трейдингу та інвестиційного консультування. Узагальнено підходи зарубіжних дослідників до трактування архітектури агентних систем і розглянуто сучасні фреймворки їх побудови у фінансових сервісах. На основі аналізу міжнародних аналітичних звітів та наукових публікацій систематизовано практичні кейси впровадження агентного штучного інтелекту провідними фінансовими установами світу, зокрема у США, країнах Європейського Союзу та Азії. Показано, що інтеграція AI-агентів у банківські та фінтех-екосистеми сприяє підвищенню операційної ефективності, зниженню транзакційних витрат, розширенню можливостей персоналізації фінансових послуг і формуванню нових моделей взаємодії з клієнтами. Водночас окреслено основні технологічні, інфраструктурні та регуляторні бар'єри масштабного впровадження агентного штучного інтелекту у фінансовому секторі. Проведено оцінку поточного рівня розвитку цієї технології в Україні та встановлено, що її використання перебуває переважно на стадії експериментальних або пілотних рішень, що зумовлює необхідність формування відповідної інституційної, технологічної та нормативної бази. Зроблено висновок, що агентний штучний інтелект може стати одним із ключових драйверів трансформації фінансового ринку, сприяючи підвищенню ефективності фінансових послуг, розвитку фінтех-екосистеми та інтеграції фінансового сектору до глобального цифрового середовища.

Ключові слова: фінансовий ринок, AI-агенти, цифровізація, фінтех, платіжні послуги, банкінг, інвестиції в венчурний капітал.

JEL Classification: G21, G23, O33, G28

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

Absztrakt. A tanulmány a pénzügyi piacokon alkalmazott ügynöki mesterséges intelligencia (Agentic AI) fejlesztésének és bevezetésének modern tendenciáit vizsgálja, valamint elemzi a technológia ukrán pénzügyi rendszerben történő adaptációjának perspektíváit. Megalapozásra kerül, hogy a digitális pénzügyi technológiák evolúciója fokozatosan eltávolodik a hagyományos automatizálási algoritmusoktól és generatív modellektől, és az autonóm ügynöki rendszerek irányába mozdul el, amelyek képesek az adatok önálló elemzésére, a művelet sorok megtervezésére, döntéshozatalra, valamint összetett pénzügyi tranzakciók végrehajtására közvetlen emberi beavatkozás nélkül. Meghatározásra kerültek az AI-ügynökök fő funkcionális lehetőségei a pénzügyi szférában, különösen az ügyfélpénzügyek menedzsmentje, a fizetési folyamatok automatizálása, a kockázatkezelés, a hitelminősítés, az algoritmikus kereskedés és a befektetési tanácsadás területén. Összegzésre kerültek a külföldi kutatók megközelítései az ügynöki rendszerek architektúrájának értelmezésére vonatkozóan, valamint bemutatásra kerültek a pénzügyi szolgáltatásokban alkalmazott korszerű fejlesztési keretrendszerek. Nemzetközi elemző jelentések és tudományos publikációk elemzése alapján rendszerezésre kerültek az ügynöki mesterséges intelligencia bevezetésének gyakorlati esetei a világ vezető pénzügyi intézményeinél, különösen az Egyesült Államokban, az Európai Unió országaiban és Ázsiában. Bemutatásra kerül, hogy az AI-ügynökök banki és fintech-ökoszisztémákba történő integrációja hozzájárul az operatív hatékonyság növeléséhez, a tranzakciós költségek csökkentéséhez, a pénzügyi szolgáltatások személyre szabhatóságának bővítéséhez, valamint az ügyfélkapcsolatok új modelljeinek kialakításához. Ugyanakkor a tanulmány körvonalazza az ügynöki mesterséges intelligencia pénzügyi szektorban történő széles körű alkalmazását akadályozó fő technológiai, infrastrukturális és szabályozási korlátokat is. Értékelésre került a technológia jelenlegi fejlettségi szintje Ukrajnában, és megállapításra került, hogy alkalmazása főként kísérleti vagy pilotmegoldások szintjén marad, ami szükségessé teszi a megfelelő intézményi, technológiai és szabályozási háttér kialakítását. A következtetés szerint az ügynöki mesterséges intelligencia a pénzügyi piac transzformációjának egyik kulcsfontosságú hajtóerejévé válhat, elősegítve a pénzügyi szolgáltatások hatékonyságának növelését, a fintech-ökoszisztéma fejlődését, valamint a pénzügyi szektor integrációját a globális digitális környezetbe.

Kulcsszavak: pénzügyi piac, AI-ügynökök, digitalizáció, fintech, fizetési szolgáltatások, banki szolgáltatások, kockázati tőke befektetések.

Abstract. The article examines current trends in the development and implementation of agentic artificial intelligence (Agentic AI) in the financial market, as well as analyzes the prospects for adapting this technology within Ukraine's financial system. The study demonstrates that the development of digital financial technologies is gradually shifting from traditional automation algorithms and generative models to autonomous systems capable of independently analyzing data, planning sequences of actions, making decisions, and executing complex financial operations without direct human intervention. The paper identifies key functional capabilities of AI agents in the financial domain, particularly in areas such as client financial management, payment process automation, risk management, credit scoring, algorithmic trading, and investment advisory services. Approaches of foreign researchers to the interpretation of agentic system architectures are summarized, and contemporary frameworks for their construction in financial services are reviewed. Based on international reports and academic studies, the paper systematizes practical cases of agentic artificial intelligence implementation in leading financial institutions across the United States, the European Union, and Asia. The analysis indicates that the integration of AI agents into banking and fintech ecosystems contributes to enhanced operational efficiency, reduced transaction costs, greater personalization of financial services, and the formation of new client interaction models. At the same time, major technological, infrastructural, and regulatory barriers to large-scale adoption of agentic artificial intelligence in the financial sector are outlined. The paper assesses the current level of development of this technology in Ukraine, revealing that its application remains predominantly at the stage of experimental or pilot solutions, necessitating the establishment of an appropriate

institutional, technological, and regulatory framework. The study concludes that agentic artificial intelligence has the potential to become one of the key drivers of transformation in the financial market, promoting greater efficiency of financial services, the development of the fintech ecosystem, and the integration of the financial sector into the global digital environment.

Keywords: *financial market, Agentic AI, digitalization, fintech, payment services, banking, venture capital investments.*

Постановка проблеми. Сучасні цифрові технології радикально трансформують усі сфери суспільних відносин, і фінансовий сектор не лише не становить винятку, а є однією з найбільш пріоритетних і чутливих сфер їхнього застосування. Нематеріальний характер фінансових послуг, висока швидкість операцій, значний обсяг даних та критична роль довіри роблять цей сектор ідеальним середовищем для впровадження інноваційних рішень, водночас підвищуючи вимоги до їхньої надійності, безпеки та регуляторної відповідності. Технологічна еволюція відбувається значно швидше, ніж адаптація до неї інфраструктури фінансових ринків. Цифровізація фінансових послуг випереджає темпи їхньої якісної трансформації, що призводить до певного інфраструктурного та регуляторного зволікання. У 2025 році світовий фінтех-ландшафт справедливо визначив як «рік агентного штучного інтелекту» (agentic AI). Ця технологія перейшла від експериментальної стадії до рівня операційної інфраструктури, яку провідні фінансові установи вже інтегрують у свої щоденні бізнес-процеси.

На відміну від традиційних цифрових інструментів, агентний ШІ характеризується здатністю самостійно аналізувати складні проблеми, планувати послідовність дій, приймати обґрунтовані рішення та виконувати завдання без постійного введення даних людиною. У фінансовій сфері це відкриває принципово нові можливості: від проактивного управління клієнтськими фінансами та автоматизації складних платіжних ланцюжків до автономного моніторингу ризиків, ребалансування портфелів і навіть коригування умов кредитування в реальному часі залежно від зміни ринкових чи клієнтських параметрів. Така здатність агентів не лише автоматизувати окремі операції, а й стратегічно впливати на фундаментальні механізми надання фінансових послуг, призводить до суттєвого підвищення операційної ефективності, зниження витрат і потенційного перерозподілу доданої вартості між учасниками ринку. Водночас багатозадачність і високий рівень складності фінансових ринків, а також різноманіття фінансових продуктів і послуг, що на них реалізуються, зумовлюють низку суттєвих перепон для масштабного впровадження агентного ШІ.

Усе зазначене обґрунтовує необхідність глибокого аналізу сучасної світової практики використання агентного штучного інтелекту на фінансових ринках. Для України ця технологічна перспектива, попри свою близькість і наявність сильної fintech-екосистеми залишається на стадії початкових експериментів і підготовки регуляторного поля. Відсутність масштабних реалізованих кейсів у

національному фінансовому секторі робить тему особливо актуальною та своєчасною для наукового дослідження. Такий підхід дозволяє не лише систематизувати глобальні тенденції, а й оцінити, якою мірою агентний ШІ здатен стати каталізатором структурних змін українського фінансового ринку в умовах євроінтеграції, післявоєнної реконструкції та посилення конкуренції з боку глобальних цифрових гравців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні тема агентного штучного інтелекту, зокрема його застосування на фінансовому ринку, на сьогодні не набула належного наукового розвитку й фактично залишається малодослідженою. Саме в цьому значною мірою полягає новизна запропонованого дослідження. Українські науковці переважно зосереджували увагу на загальних процесах цифровізації фінансового сектору, розвитку фінтех-екосистем і впровадженні штучного інтелекту як допоміжного інструменту в діяльності фінансових установ. Водночас еволюційні форми цієї технології, зокрема автономні агентні системи залишаються поза фокусом досліджень.

Окремі аспекти цифрової трансформації банківської системи та її глобальних орієнтирів для України висвітлено у працях О. Береславської та Ю. Вергелюк [3]. Водночас інституційні та регуляторні засади впровадження штучного інтелекту в Україні окреслено в Білій книзі з регулювання ШІ [17], що передбачає гармонізацію національного законодавства з європейськими підходами, тоді як практичні передумови його використання формуються у сфері цифрового врядування, зокрема через впровадження AI-асистента на платформі «Дія» [22].

У зарубіжній науковій літературі ця проблематика опрацьована значно глибше. М. Rizinski і D. Trajanov [24] здійснили комплексний огляд агентних систем у фінансах і fintech, систематизувавши їх застосування в алгоритмічному трейдингу, виявленні шахрайства, кредитному скорингу, роботизованому консультуванні та RegTech. Узагальнення сучасних підходів до побудови агентних систем представлено також у роботі S. Joshi [23], де детально розглянуто відповідні фреймворки та прикладні аспекти їх використання у фінансових сервісах.

У дослідженні С.-С. Chen і Н. Takamura [28] акцент зроблено на переході від традиційного фінансового аналізу до агентного моделювання, що відкриває можливості для динамічного прийняття рішень у режимі реального часу. У свою чергу, G. Kumar [27] обґрунтовує архітектуру автономних фінансових асистентів і підкреслює їхню роль у персоналізації послуг, а також у виконанні повного циклу фінансових операцій.

Важливими для розуміння еволюції підходів до використання штучного інтелекту у фінансах є роботи А. Ashta [5] та Z. Yordanova і Y. Hristozov [6], у яких простежено перехід від традиційних методів фінансового аналізу до використання AI та агентних систем. Додатково, Wu Y. та Li Y. [7] вводять

поняття «*agentic fintech*», що відображає новий етап розвитку фінансових технологій в умовах поширення великих мовних моделей.

Окремий напрям досліджень пов'язаний із впливом агентного ШІ на бізнес-моделі фінансових установ. Так, Н. Sárközy та В. G. Kálmán [8] аналізують трансформацію довіри та прибутковості в умовах використання агентних систем. Р. Nayak [10], у свою чергу, розглядає агентні системи як основу автономного прийняття фінансових рішень, що змінює традиційну логіку функціонування фінансових ринків.

Емпіричний вимір проблематики значною мірою представлений у звітах міжнародних організацій і консалтингових компаній. Зокрема, аналітика Global Finance & Technology Network [2], Boston Consulting Group [9], KPMG [30], JPMorgan [31] та PitchBook [25] демонструє зростаючі масштаби впровадження агентного ШІ та поступове підвищення його економічної ефективності. Практичні кейси реалізації відповідних рішень спостерігаються у діяльності таких установ, як Goldman Sachs [18], Lloyds Banking Group [19], Santander у партнерстві з Mastercard [20] та DBS Bank [21]. Це свідчить про поступовий перехід від експериментальних рішень до операційної інтеграції агентних систем.

Паралельно формується науковий дискурс щодо регуляторних аспектів використання агентного ШІ. Зокрема, Е. Kurshan, Т. Balch та Д. Byrd [11] пропонують концепцію агентного регулятора як інструменту адаптації фінансового нагляду до нових технологічних умов. Водночас звіт Міністерства фінансів США [14] та аналітичні матеріали White & Case [15] відображають сучасні підходи до регулювання штучного інтелекту в різних юрисдикціях.

Таким чином, міжнародні дослідження формують достатньо широку теоретичну та емпіричну базу для осмислення агентного штучного інтелекту як нового покоління фінансових технологій. Водночас в українській науковій площині ця проблематика лише починає формуватися і фактично не представлена як самостійний напрям досліджень, що й визначає актуальність даної роботи.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Наявний масив міжнародних досліджень і практичних кейсів створює науково-прикладну основу для розуміння агентного ШІ як нового покоління фінансових технологій. Водночас в українській академічній площині ця тематика поки що відсутня як самостійний напрям, що й обумовлює актуальність та новизну проведеного дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є огляд глобальних тенденцій впровадження AI-агентів на фінансовому ринку з виокремленням домінантних перспектив їх впровадження в Україні.

Методи та методологія. Методологічною основою дослідження є системний підхід до аналізу розвитку фінансового ринку в умовах цифрової трансформації та впровадження агентного штучного інтелекту. В дослідженні

використано методи теоретичного узагальнення та систематизації (для визначення сутності та функцій AI-агентів); аналізу і синтезу (для опрацювання наукових джерел і аналітичних звітів); порівняльного аналізу (для вивчення міжнародного досвіду їх застосування). Також застосовано аналітичний підхід для оцінки рівня розвитку Agentic AI в Україні та виявлення основних бар'єрів його впровадження у фінансовому секторі.

Основні результати дослідження. Сутність агентного штучного інтелекту у фінансових послугах полягає в переході від інструментів, що лише обробляють інформацію або виконують заздалегідь запрограмовані операції, до автономних систем, здатних самостійно аналізувати ситуацію, формувати цілі, планувати послідовність дій і виконувати їх у межах визначених правил та регуляторних обмежень.

На відміну від традиційних цифрових рішень чи генеративних моделей, агентний ШІ не обмежується рекомендаціями чи відповідями на запити: він діє як активний учасник процесу, здатний, наприклад, моніторити клієнтські потреби в реальному часі, ініціювати оптимальні платіжні маршрути, коригувати параметри портфеля чи виявляти та нейтралізувати ризики без постійного втручання людини. Агентні системи можуть динамічно адаптуватися до ринкових змін, що в умовах посилення нестабільності фінансових ринків досить важлива функціональна опція [1]. Саме ця здатність до проактивної, контекстно-залежної поведінки робить агентний ШІ потужним інструментом підвищення операційної ефективності, зниження витрат і створення нових форм доданої вартості на фінансовому ринку, водночас посилюючи вимоги до пояснюваності, відповідальності та відповідності нормативним стандартам.

За результатами дослідження Глобальної фінансово-технологічної мережі (GFTN), яке базується на масштабному опитуванні компаній-лідерів ринку США за рівнем впровадження агентного штучного інтелекту, 90% респондентів уже застосовують AI-агентів для автоматизації програмування задач. Ці системи дозволяють суттєво скоротити часові витрати на всіх етапах – від постановки завдання й формування ідеї до генерації коду, підготовки документації, тестування та перевірки результатів. Водночас вплив агентного ШІ виходить далеко за межі програмної інженерії. Окрім розробки програмного забезпечення, найбільш значущими сферами застосування на сьогодні є аналіз даних і підготовка фінансової звітності, а також автоматизація внутрішніх бізнес-процесів. Водночас 56% опитаних компаній планують найближчим часом розширити використання AI-агентів саме для внутрішньої фінансової аналітики, а 80% респондентів зазначають, що інвестиції в цю технологію вже демонструють відчутну економічну віддачу. Такий розподіл пріоритетів підтверджує, що агентний ШІ поступово стає не лише інструментом підвищення операційної ефективності, а й стратегічним фактором конкурентоспроможності на фінансовому ринку [2].

Штучний інтелект уже давно й міцно утвердився у фінансовому секторі, набувши особливо широкого та системного характеру саме в банківській діяльності. Зокрема, його використовують для автоматизації процесів та обслуговування клієнтів. Чільне місце займає ШІ в оптимізації кредитних рішень, управлінні ризиками та виявленні шахрайства [3]. В подальшому використання ШІ в фінансах еволюціонувало у використання AI-агентів. Цей тип ШІ здатний до незалежного ухвалення рішень, співпраці та безперервного навчання без постійних людських команд. На практиці агентні системи ШІ можуть сприймати, міркувати та діяти автономно, виконувати завдання та адаптувати стратегії в режимі реального часу. На відміну від сучасних генеративних моделей (які чекають на інструкції), ці «агенти» оперують із певним рівнем автономності, що може революціонізувати фінансові послуги [4].

Комплексний аналіз еволюції ШІ демонструє, що розвиток фінансових технологій поступово переходить від традиційних алгоритмів автоматизації та генеративних моделей до агентних систем, здатних до самостійного аналізу, планування дій та виконання складних фінансових операцій у реальному часі [5]. Також самоудосконалювальні AI-агенти, на думку окремих науковців, через зміну парадигм прийняття рішень розширюють класичні фінансові теорії, зокрема Теорію поведінкових фінансів [6]. Розвиток можливостей ШІ змінило його від традиційного до AI-агентів, де проміжними інструментами були машинне навчання та генеративний ШІ (рис. 1).

Рис. 1. Еволюція ШІ як інструменту на фінансових ринках

Джерело: побудовано автором.

До того ж, доповнення складної Fintech-індустрії вже сьогодні створює передумови для виокремлення її окремого сектору – агентського Fintech [7], що вказує на початок побудови вдосконаленої децентралізованої системи управління фінансами.

Незважаючи на ширші можливості, яким наділявся еволюційний ШІ, рівномірність інтересу до новітніх технологій залишається диверсифікованою. В першу чергу, стримуючими факторами слід вважати:

- ✓ жорсткі регуляторні обмеження;
- ✓ інфраструктурні бар'єри;

- ✓ економічні ризики;
- ✓ етичні та соціальні виклики.

Масштабні інновації такі як повна автоматизація операцій за допомогою AI-агентів спостерігається лише серед невеликої кількості провідних компаній. Саме цим обумовлюється деякий скептицизм щодо їх майбутнього. Втім, переконані, що попри ряд обмежень та перепон, трансформаційний потенціал AI-агентів, не варто недооцінювати, зокрема на фінансових ринках.

Використання великих мовних моделей (LLM), таких як GPT-5 від OpenAI, Gemini від Google та відкритих альтернатив на кшталт LLaMA від Meta, прискорило розвиток розмовних агентів, здатних виконувати складні фінансові завдання. Це призводить до появи концепції «agentic finance» – парадигми, у якій AI-системи не лише допомагають, а діють автономно від імені користувачів або установ.

Агентний ШІ може пливати на прибутковість та стійкість фінансового сектору, бо не лише підвищує операційну ефективність і персоналізацію послуг, але й призводить до ерозії так званого «inertia dividend» – прихованого прибутку банків, що виникає через пасивність клієнтів. Унаслідок автоматичної оптимізації клієнтських потоків коштів традиційні джерела доходів (net interest margin, комісії від карткових операцій) поступово зменшуються, змушуючи банки переходити до більш прозорих і стійких бізнес-моделей, орієнтованих на ESG-принципи [8]. Це, фактично, механізм розкриття фінансового потенціалу та прихованих резервів банківських установ за допомогою агентних систем.

Таким чином, структурні мегатренди здатні радикально змінити архітектуру, операційні процеси та систему контролю фінансових інститутів. Такі трансформації вимагають скоординованих підходів на рівні політики, регулювання та інституційного дизайну, щоб забезпечити баланс між інноваціями, фінансовою стабільністю та збереженням довіри учасників ринку. Втім, уже сьогодні є конкретні приклади використання AI-агентів у конкретних фінансових послугах (табл. 1).

Таблиця 1

Приклади використання агентного ШІ у фінансових послугах

Напрямок використання у фінансових послугах	Механізм застосування та приклади агентів
Роздрібний банкінг	Проактивні фінансові агенти: відстежують дохід клієнта, його поведінку та цілі, після чого самостійно виконують дії, такі як автоматичне переміщення коштів і коригування цілей заощаджень.
Управління активами	Агенти, орієнтовані на цілі: відстежують ринок, ребалансують портфелі, виконують угоди та узгоджують розподіл активів із цілями клієнта.
Платежі	Самовиконуючі платіжні агенти: керують регулярними платежами, видають віртуальні картки, ініціюють платежі та автоматично спрямовують транзакції для оптимізації витрат.
Фінансова	Агенти управління ризиками: відстежують ліквідність, виявляють

Напрямок використання у фінансових послугах	Механізм застосування та приклади агентів
інфраструктура	аномалії, перерозподіляють капітал і коригують позиції в реальному часі.
Кредитування	Агенти повного циклу кредитування: оцінюють кредитоспроможність, попередньо схвалюють кредити, збирають документи та проактивно коригують умови погашення у разі змін ризику.

Джерело: побудовано автором за [9].

Більшість міжнародних практиків погоджуються, що поява AI-агентів має зіставний за масштабом вплив із появою інтернету. Це не просто технологічне оновлення – це фундаментальна зміна логіки взаємодії між фінансовими установами, ринками, регуляторами та клієнтами. Їхня автономність, здатність діяти в реальному часі та самонавчатися створює глибокі наслідки для всієї фінансової екосистеми (рис. 2).

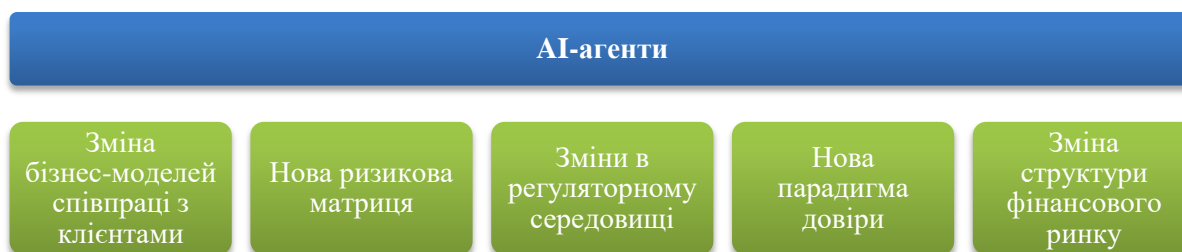

Рис. 2. Трансформаційний потенціал AI-агентів на фінансового ринку

Джерело: побудовано автором.

Структурні зміни на фінансовому ринку проявляються в наслідках не лише для моделей співпраці з клієнтами, а й в повній трансформації середовища надання фінансових послуг із зміщенням довіри. Передусім переосмислюються бізнес-моделі взаємодії з клієнтами: автономні агенти перебирають на себе функції персональних фінансових представників, оптимізуючи операції й рішення в режимі реального часу та зміщуючи конкуренцію між установами у бік боротьби за алгоритмічних посередників.

Агентний III переводить фінансові рішення з рівня автоматизованої допомоги на рівень автономного співприйняття рішень. Замість того, щоб банк чи фінансова компанія пропонувала варіанти, агент сам ініціює оптимальні дії відповідно до цілей клієнта. Це кардинально змінює традиційні взаємовідносини «клієнт – установа»: від ієрархічної моделі «постачальник послуг» до партнерської моделі, де алгоритм стає активним посередником [10]. Проте така трансформація вимагає нового рівня довіри, оскільки клієнт делегує частину фінансової відповідальності автономній системі, що підвищує вимоги до прозорості рішень.

Паралельно відбувається перегрупування ринкової структури, оскільки зниження бар'єрів входу стимулює появу нових AI-нативних сервісів і загострює

суперництво між великими гравцями з потужною інфраструктурою та малими інноваційними компаніями. Значно ускладнюється ризикова матриця: зростає ймовірність модельної концентрації, алгоритмічної синхронізації, кіберзагроз і непередбачуваної поведінки автономних систем, що формує новий тип системного ризику.

Найважливішим аспектом з позиції оцінки перспектив упровадження AI-агентів в роботу фінансового сектору є зміна регуляторного середовища. Еволюція ШІ призводить до значного тиску модернізації регуляторних систем, які досить диференційовані у світі. Більше того, науковці вже розглядають поняття агентного регулятора, який не лише змінює архітектуру регулювання цифрового фінансового простору, а й передбачає створення інноваційної чотирирівневої системи «регуляторних блоків», що дозволяє оперативно реагувати на динамічну поведінку агентних систем [11].

У Європейському Союзі формується жорстке регуляторне середовище для інструментів ШІ, яке спрямоване на забезпечення етичного та прозорого використання, але без негативних наслідків для інноваційної діяльності [12, с.51]. Основним регуляторним документом є EU AI Act (Regulation (EU) 2024/1689) [13], який набрав чинності у 2024 році та поступово вводиться в дію до 2027 року.

У США регулювання залишається секторальним і фрагментованим: немає єдиного федерального закону про ШІ, натомість діють галузеві норми (наприклад, CFPB для захисту споживачів, OCC та FDIC для банківського нагляду, SEC для ринків капіталу), а також рекомендації NIST та добровільні рамки відповідального використання ШІ. Відсутність уніфікованих правил уже створює ризики нерівномірного нагляду за банківськими та небанківськими установами, що може призводити до неоднакових стандартів застосування ШІ у фінансових послугах. У відповідь на це Міністерство фінансів США пропонує посилити координацію між регуляторами та провести додатковий аналіз прогалин у чинних рамках, зокрема у сферах нагляду, захисту даних і недискримінаційності алгоритмічних рішень [14, с.32].

У Китаї регулювання є централізованим і жорстким: ключовими нормативними актами виступають Interim Measures for the Management of Generative Artificial Intelligence Services (2023) та Measures for the Safety Management of Artificial Intelligence (2025), які встановлюють обов'язкову реєстрацію моделей, цензуру контенту, оцінку безпеки та державний нагляд. У фінансовій сфері додатково застосовуються правила People's Bank of China (PBOC) та China Securities Regulatory Commission (CSRC) щодо алгоритмічного трейдингу та управління ризиками [15].

Аналіз 30 провідних агентних систем, проведений у 2025 році, виявив суттєву нестачу прозорості з боку розробників щодо питань безпеки, методів оцінки та потенційного суспільного впливу [16]. Особливо тривожним є те, що більшість агентів, які вже використовуються у високоризикових сферах, зокрема

у фінансах, мають мінімальне розкриття інформації про захисні механізми та оцінку ризиків. Це створює додаткові виклики для регулювання та підтримання довіри на ринку фінансових послуг.

В Україні наразі відсутній окремий закон про штучний інтелект. Водночас як країна-кандидат на членство в ЄС Україна зобов'язана гармонізувати законодавство з EU AI Act, що вже відображено в стратегіях цифровізації та розвитку фінансового ринку. Також Міністерство цифрової трансформації розробило аналітичний матеріал – Білу книгу з регулювання ШІ в Україні [17], який визначає концептуальні підходи до майбутньої гармонізації національного законодавства з європейськими стандартами, зокрема в частині вимог до високоризикових систем у фінансовому секторі.

Хоча й не масово, втім досить ефективно відбувається точкове впровадження технології агентного AI в роботу фінансових ринків світу. Зокрема, впродовж 2025-2026 років у провідних фінансових центрах світу відбулося активне впровадження агентного ШІ, що переходить від пілотних проєктів до операційної інтеграції. Goldman Sachs спільно з Anthropic розробляє напівавтономні агенти для автоматизації звірки транзакцій, комплаєнсу та онбордингу клієнтів, що дозволило суттєво скоротити час виконання окремих операцій [18]. У Європі Lloyds Banking Group інтегрує агентні рішення для обробки шахрайства та клієнтських скарг [19], а Santander спільно з Mastercard реалізував перші live-платежі за допомогою Agent Pay у регульованому середовищі [20]. Ці приклади ілюструють перехід фінансової індустрії від традиційної автоматизації до проактивних робочих процесів із збереженням принципу людського нагляду.

У країнах Азії, зокрема в Сінгапурі, агентний ШІ активно застосовується для оптимізації клієнтських взаємодій та робочих процесів, демонструючи високий рівень масштабування. Прикладом є DBS Bank, який у 2025 році розгорнув AI-системи (з елементами агентності) для клієнтських сервісів та внутрішньої операційної діяльності, що забезпечило економічну цінність у розмірі 1 млрд дол. США і підтвердило стратегічну значущість технології для підвищення ефективності та конкурентоспроможності [21].

Незважаючи на високе позиціонування України у світових рейтингах, в частині впровадження цифрових новацій, формування інфраструктури для використання систем штучного інтелекту агентного типу лише розпочинається. Перші кроки у цьому напрямі здійснюються передусім у сфері цифрового врядування. Зокрема, на платформі Дія розпочато тестування AI-асистента, який взаємодіє з користувачами через чат-інтерфейс і здатний ініціювати виконання окремих державних сервісів, зокрема формування довідок із державних реєстрів [22]. Хоча подібні системи поки функціонують у межах попередньо визначених алгоритмічних сценаріїв і не забезпечують повної автономності ухвалення рішень, їх впровадження свідчить про поступовий перехід до використання рішень із елементами агентного штучного інтелекту. Водночас у фінансовому

секторі України застосування подібних технологій залишається обмеженим окремими інструментами інтелектуальної автоматизації, такими як системи скорингу, антифрод-аналізу та автоматизованого оцінювання заставного майна.

Хоча як в Україні, так і на більшості фінансових ринків світу еволюція штучного інтелекту ще не досягла рівня глибокої системної інтеграції AI-агентів, активне впровадження генеративного ШІ у фінансових послугах формує інституційний плацдарм для розкриття його потенціалу. Зокрема, банківський сектор, страхові компанії та установи з управління капіталом поступово вибудовують основу для переходу до більш автономних і адаптивних технологічних рішень. Про це свідчать не лише данні численних звітів [9], а й результати наукових досліджень. Для прикладу, комплексне дослідження мультиагентних систем у контексті фінансового аналізу, доводить потенціал швидкого розвитку фреймворк AI-агентів та їх застосування у фінансах, де основними результатами вважають [23]:

- ✓ можливість використання універсальних рішень у фінансових застосунках банків;
- ✓ підвищення продуктивності на 50-80% у роботі з big data;
- ✓ управління ризиками та трейдингом за допомогою AI-агентів;
- ✓ трансформація робочої сили;
- ✓ використання глибокого навчання та графових нейронних мереж (GNN) для виявлення шахрайства у фінансовій сфері [24, с.2].

- ✓ застосування AI-агентів для комплексного аналізу кредитоспроможності клієнтів, що сприяє підвищенню фінансової інклюзії та стабільності фінансової системи.

Основною перешкодою, на думку зарубіжних науковців, є саме підвищені ризики та відсутність належного фінансового забезпечення. У той же час, дані про інвестиційну активність на глобальному ринку, вказують на зростаючі тенденції фінансування розвитку ШІ (рис. 3).

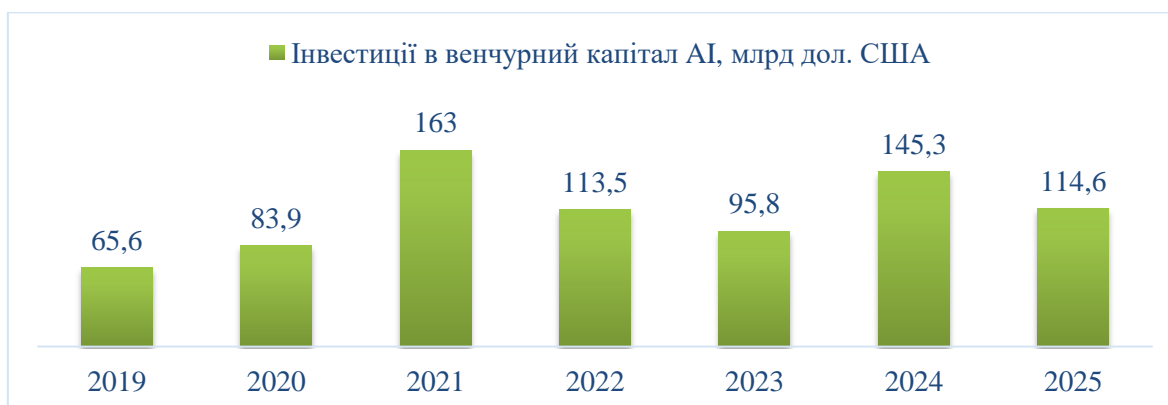

Рис. 3. Інвестиції в венчурний капітал AI на світовому ринку у 2019-2025 рр., млрд дол. США

Джерело: побудовано автором за [25].

Про рентабельність таких інвестицій варто стверджувати виходячи з результатів опитувань респондентів, серед яких фінансові компанії, що їх застосують. Віддача від інвестицій у розвиток ІІІ у фінансовому секторі виглядає наступним чином: значно перевищує очікування – 5%; дещо перевищує очікування – 32%; відповідає очікуванням – 47%; нижче очікувань – 14%; значно нижче очікувань – 1%. Найбільш продуктивні інвестиції AI-агентів спостерігається в банківському секторі, що відбувається через зниження операційних витрат і збільшенні рівня задоволеності клієнтів. Друге місце посідає управління капіталом як послуга, що надається різними фінансовими установами. В більшості (понад 80% надавачів послуг) відзначають, що AI-агенти та AI-копілоти ефективні як консультативні персоналізовані інструменти. На страховому ринку AI-агенти здатні виконувати операції в андеррайтингу, врегулюванні страхових вимог та розрахунку страхових премій [26].

В цілому можливості AI-агентів на фінансову ринку корисні з позиції управління потоками капіталу. Це проявляється в можливостях здійснення інвестиційних досліджень, побудові інвестиційних портфельів, їх оптимізації та моделюванні інвестиційних ризиків. Зокрема, агентні системи дозволяють автономно обробляти великі масиви ринкових даних, аналізувати новинні потоки, регуляторні документи та історичні показники, формуючи обґрунтовані рекомендації щодо розподілу активів. На відміну від традиційних інструментів, які здебільшого обмежуються статистичним прогнозуванням або пасивною генерацією контенту, агентний підхід передбачає проактивне виконання завдань: від автоматичного ребалансування портфеля відповідно до змін ринкових умов чи клієнтських цілей до динамічного коригування позицій у реальному часі з урахуванням ризиків волатильності та ліквідності. Як зазначає G. Kumar [27], впровадження автономних фінансових асистентів дає змогу створювати системи, здатні не лише генерувати рекомендації, а й виконувати повний цикл операцій – від оцінки клієнтського профілю до ініціювання транзакцій та моніторингу результатів. Такий підхід суттєво підвищує персоналізацію послуг, скорочує час реакції на ринкові зміни та знижує операційні витрати, одночасно забезпечуючи необхідний рівень пояснюваності та відповідності регуляторним вимогам. Таким чином, агентний ІІІ виступає не просто як допоміжний інструмент, а як активний учасник процесу управління капіталом, що відкриває нові можливості для підвищення ефективності інвестиційних стратегій та мінімізації ризиків у довгостроковій перспективі.

В цілому можливості AI-агентів на фінансовому ринку корисні з позиції управління потоками капіталу. У дослідженні С.-С. Chen і Н. Takamura [28] зазначається, що агентні системи штучного інтелекту дозволяють не лише автоматизувати рутинні аналітичні операції, а й створювати замкнені цикли обробки інформації: від автоматичного вилучення аргументів і фактів з фінансових текстів до побудови динамічних моделей поведінки ринку та

прийняття рішень на основі цих моделей. Агентний підхід забезпечує перехід від статичного аналізу до динамічного моделювання, де агенти здатні самостійно генерувати гіпотези, тестувати їх на історичних даних, коригувати параметри портфеля та оцінювати ймовірні сценарії ризиків у реальному часі. Важливо, що вже є практичні приклади переходу від автоматизації окремих задач до повноцінного автономного управління всім життєвим циклом фінансового продукту – іпотечного банківського кредиту [29]. Така функціональність відкриває перспективи для підвищення точності прогнозування, зниження суб'єктивності в інвестиційних рішеннях та ефективнішого розподілу капіталу в умовах невизначеності.

Агентний ШІ може стати не лише інструментом автоматизації, а й активним елементом стратегічного управління капіталом, що вимагає подальшого вивчення його впливу на ефективність та стабільність фінансових ринків. З цієї позиції основна перевага використання AI-агентів на фінансовому ринку одночасно є і перепоною для їх застосування, адже в усіх проаналізованих дослідженнях йшлося про занадто високе ризикове навантаження, яке чинять агенти реалізуючи свій функціонал без участі людини. Відсутність широкомасштабної практики впровадження AI-агентів у роботу фінансових посередників не дозволяє емпірично оцінити їх вплив на фінансову стабільність ринків капіталу в цілому та окремих фінансових установ.

Водночас швидке впровадження агентного ШІ супроводжується низкою системних ризиків, які можуть суттєво вплинути на фінансову стабільність як окремих установ, так і ринку загалом. Згідно з даними Global Tech Report 2026 від KPMG [30], лише 24% організацій досягають окупності інвестицій у кількох напрямках одночасно, що свідчить про значні труднощі з масштабуванням та ефективним управлінням технологією. Серед ключових ризиків, які підкреслюють респонденти з фінансового сектору, виділяються: нестача кваліфікованих фахівців (53% організацій відчувають дефіцит кадрів, здатних управляти агентними системами), недостатня зрозумілість рішень агентів, потенційне посилення системних вразливостей через залежність від автоматизованих процесів, а також зростання операційних і регуляторних ризиків у разі помилок або збоїв у роботі агентів. Крім того, 78% компаній готові інвестувати в перспективні технології, але лише за умови формування надійних партнерських екосистем та чітких стандартів відповідального використання ШІ. Ці фактори вказують на те, що без системного підходу до управління ризиками, розвитку компетенцій та створення адаптивного регуляторного середовища впровадження агентного ШІ може призвести до дисбалансів у розподілі капіталу, підвищення волатильності та загрози стабільності фінансових установ, особливо в умовах обмеженої інституційної зрілості ринку.

На окрему увагу заслуговує питання впливу інтеграції AI-агентів на ліквідність окремих фінансових установ та фінансового сектору загалом.

Зростання швидкості обробки даних і транзакцій, яке забезпечують агентні системи, дозволяє фінансовим установам суттєво скоротити час утримання ліквідності та підвищити її ефективність. Зокрема, впровадження real-time payments (RTP), таких як SEPA Instant в Європі чи PIX в Бразилії, дає змогу відкласти вихід коштів до останнього моменту, що збільшує період доступності ліквідності порівняно з традиційними методами, наприклад АСН, де платежі потрібно ініціювати заздалегідь [31]. Крім того, використання віртуальних рахунків для внутрішньогрупових розрахунків та мультивалютних нотаційних пулів забезпечує безперервну видимість ліквідності та оптимізацію валютних потоків без фізичного переміщення коштів між рахунками чи юрисдикціями. Ці механізми сприяють переходу до моделі «always-on treasury», де ліквідність стає проактивно керованою, стійкою до геополітичних шоків і здатною підтримувати операційну гнучкість.

Оглянувши світову практику впровадження AI-агентів у фінансових установах, їхні переваги, ризики та трансформаційний потенціал для ринків капіталу й фінансових систем загалом, можна аргументовано стверджувати, що в Україні найвищий інтеграційний потенціал цієї технології має саме банківський сектор. По-перше, більшість завершених кейсів пов'язана з платежами та операційною оптимізацією, а по-друге, український фінансовий ринок залишається банкоцентричним, зосереджуючи основну масу капіталу та клієнтської бази в банках. Крім того, активне впровадження необанками попередніх поколінь ШІ-інструментів створює готову інфраструктуру та культуру інновацій, що робить банківський сектор природним лідером для масштабного переходу до агентних систем.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Фінансовий сектор залишається однією з найбільш перспективних сфер для розвитку та еволюції інструментів штучного інтелекту. 2025 рік у сфері цифрових технологій справедливо отримав назву «року агентського ШІ», оскільки ця інновація за своїм впливом порівнюється з появою інтернету: вона концептуально змінює алгоритми роботи автоматичних систем, виключаючи людину з ланцюга операцій як обов'язкового суб'єкта прийняття рішень і виконання завдань.

Дослідження доводить, що AI-агенти володіють значним трансформаційним потенціалом на фінансовому ринку. Вони змінюють бізнес-моделі взаємодії з клієнтами, формують нову матрицю ризиків, переосмислюють парадигму довіри до фінансових установ. Як наслідок, трансформуються регуляторне середовище та структура ринку, де попит дедалі частіше починають формувати не кінцеві споживачі, а самі агенти. Усе це окреслює як ключові переваги (операційна ефективність, персоналізація, зниження витрат), так і стримуючі чинники (пояснюваність рішень, відповідальність за автономні дії, системні ризики, регуляторні бар'єри).

Аналіз світової практики показує, що в провідних країнах інтеграція AI-агентів у роботу фінансових установ поки залишається фрагментарною. Проте

успішні кейси вже існують і демонструють реальну цінність, що підкріплюється стрімким зростанням інвестицій у венчурний капітал та позитивною динамікою ринку. Звіти провідних аналітичних компаній і організацій свідчать про високу віддачу в тих установах, які вже впровадили агентні рішення: збільшення операційної ефективності, скорочення витрат, підвищення ліквідності та стійкості до зовнішніх шоків.

В Україні впровадження агентного ШІ у фінансових послугах перебуває на початковій стадії. Водночас банківський сектор демонструє найбільший інтеграційний потенціал завдяки банкоцентричності ринку, концентрації капіталу та готовності небанків до швидкої адаптації інновацій. Саме тут створено найбільш сприятливі передумови для переходу від генеративного до агентного ШІ в найближчі роки.

Перспективи подальших досліджень полягають у поглибленому вивченні результативності впровадження AI-агентів у діяльність фінансових установ, що буде можливим за появи емпіричної бази. Також особливої уваги заслуговують питання розвитку інфраструктури як виняткової умови впровадження інновацій. Такий напрямок досліджень дозволить не лише теоретично осмислити трансформаційний потенціал технології, а й розробити практичні рекомендації для фінансових установ та регуляторів України.

Фінансування. Дослідження здійснювалося без цільового фінансування.

Конфлікт інтересів. Автор заявляє, що не має конфлікту інтересів.

Декларація використання ШІ. Автор не використовував інструменти штучного інтелекту під час підготовки рукопису.

Список використаних джерел

1. Chugh S., Deshpande A. V. Opportunities and Challenges of Agentic AI in Finance. *Journal of Emerging Technologies and Innovative Research*. 2025. № 3. DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.5538799>
2. AI in finance: A decade of progress and pathways for growth. Global Finance & Technology Network. 2025. URL: <https://gftn.co/insights/ai-in-finance-a-decade-of-progress-and-pathways-for-growth> (дата звернення: 11.02.2026).
3. Береславська О. І., Вергелюк Ю. Ю. Новітні фінансові технології у банківській діяльності. *Digital Financial Space: Quo Vadis*, 2024. С. 35–57. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-416-0-2>
4. Payne C. Agents of change: Agentic AI and the future of financial services. The Kyndryl Institute. 2025. URL: <https://www.kyndryl.com/in/en/institute/agents-of-change> (дата звернення: 11.02.2026).
5. Ashta A. An Introduction to AI, Generative AI, and Agentic AI in Finance: Efficiency, Ethics, and the Future of High-Speed Trading: preprint. *SSRN Electronic Journal*. 2026. DOI: <https://doi.org/10.2139/ssrn.6014134>
6. Yordanova Z., Hristozov Y. The Evolution of Financial Analysis: From Manual Methods to AI and AI Agents. *Economics*. 2025. № 13 (3). P. 219-239. DOI: <https://doi.org/10.2478/eoik-2025-0063>
7. Wu Y., Li Y. Agentic FinTech: A Comprehensive Survey on AI Agents in Finance in the Era of LLMs: preprint. *SSRN Electronic Journal*. 2026. DOI: <https://doi.org/10.2139/ssrn.6136529>

8. Sárközy H., Kálmán B. G. Rethinking profitability and trust in the sustainable finance implications of agentic AI. *Controller Info*. 2025. №. 13 P. 2-7. DOI: <https://doi.org/10.24387/CI.SI.2025.2.1>
9. Fintech's next chapter: Scaled winners and emerging disruptors. Boston Consulting Group & QED Investors. 2025. URL: <https://web-assets.bcg.com/04/4f/160d4f9d4d7e98ab417609b553d4/globalfintechreport-june2025.pdf> (дата звернення: 11.02.2026).
10. Nayak P. S. Agentic AI systems for autonomous financial decision-making. *World Journal of Advanced Engineering Technology and Sciences*. 2025. № 14 (3). P. 574-581. DOI: <https://doi.org/10.30574/wjaets.2025.14.3.0131>
11. Kurshan E., Balch T., Byrd D. The Agentic Regulator: Risks for AI in Finance and a Proposed Agent-based Framework for Governance: preprint. *arXiv*. 2025. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2512.11933>
12. Вергелюк Ю. Ю., Ганцяк М. О., Фомов Д. О. Цифрова трансформація банківської системи: глобальні орієнтири для України. *Фінанси України*. 2025. №3. С. 45-57. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2025.03.045>
13. Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 laying down harmonised rules on artificial intelligence and amending Regulations (EC) No. 300/2008, (EU) No. 167/2013, (EU) No. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 and (EU) 2019/2144 and Directives 2014/90/EU, (EU) 2016/797 and (EU) 2020/1828 (Artificial Intelligence Act). 2024. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj/eng> (дата звернення: 11.02.2026).
14. Artificial Intelligence in Financial Services. Report to Congress. U.S. Department of the Treasury. 2025. URL: <https://home.treasury.gov/system/files/136/Artificial-Intelligence-in-Financial-Services.pdf> (дата звернення: 11.02.2026).
15. AI Watch: Global regulatory tracker – China. White & Case. 2025. URL: <https://www.whitecase.com/insight-our-thinking/ai-watch-global-regulatory-tracker-china> (дата звернення: 11.02.2026).
16. Stauffer L., Feng K., Wei K., Bailey L., Duan Y., Yang M., Ozisik A. P., Casper S., Kolt N. The 2025 AI Agent Index: Documenting technical and safety features of deployed agentic AI systems: preprint. *arXiv*. 2026. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2602.17753>
17. Біла книга з регулювання ШІ в Україні: бачення Мінцифри. Міністерство цифрової трансформації України. 2024. URL: <https://storage.thedigital.gov.ua/files/a/ba/d5da75c2613e331bb89258f950adcbae.pdf> (дата звернення: 11.02.2026).
18. Goldman Sachs teams up with Anthropic to automate banking tasks with AI agents, CNBC reports. Reuters. 2026. URL: <https://www.reuters.com/business/finance/goldman-sachs-teams-up-with-anthropic-automate-banking-tasks-with-ai-agents-cnbc-2026-02-06/> (дата звернення: 11.02.2026).
19. 2026: The year of Agentic AI, and a new era for finance. Lloyds Banking Group plc. 2026. URL: <https://www.lloydsbankinggroup.com/insights/2026-the-year-of-agentic-ai-and-a-new-era-for-finance.html> (дата звернення: 11.02.2026).
20. Santander and Mastercard complete Europe's first live end-to-end payment executed by an AI agent. Mastercard. 2026. URL: <https://www.mastercard.com/news/europe/en/newsroom/press-releases/en/2026/santander-and-mastercard-complete-europe-s-first-live-end-to-end-payment-executed-by-an-ai-agent/> (дата звернення: 14.02.2026).
21. Annual Report 2025. Singapore: DBS Group Holdings Ltd. 2026. URL: <https://www.dbs.com/iwov-resources/images/investors/annual-report/dbs-annual-report-2025.pdf?pid=sg-group-pweb-investors-annual-report-2025-pdf> (дата звернення: 14.02.2026).
22. Дія.АІ — перший у світі державний АІ-агент, який не просто консулює, а надає послуги. Як працює штучний інтелект на порталі? 2025. URL: <https://digitalstate.gov.ua/uk/news/govtech/diiaai-pershyy-u-sviti-derzavnyy-ai-ahent-iaquy-ne>

- prosto-konsultuye-a-nadaye-posluhy-iak-pratsiuye-shtuchnyy-intelekt-na-portali (дата звернення: 14.02.2026).
23. Joshi S. A comprehensive survey of AI agent frameworks and their applications in financial services. *SSRN*. 2025. DOI: <https://doi.org/10.2139/ssrn.5252182>
 24. Rizinski M., Trajanov D. AI Agents in Finance and Fintech: A Scientific Review of Agent-Based Systems, Applications, and Future Horizons. *Computers, Materials & Continua*. 2026. № 86 (1). P. 1–34. DOI: <https://doi.org/10.32604/cmc.2025.069678>
 25. Q2 2025 AI VC Trends. PitchBook. 2025. URL: https://files.pitchbook.com/website/files/pdf/Q2_2025_AI_VC_Trends_19893.pdf (дата звернення: 16.02.2026).
 26. Giovine C., Rifai K., Hudelson P., Joseph P., Kamath S. The potential of Gen AI in insurance: Six traits of frontrunners. *McKinsey & Company*. 2024. URL: <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/insurance-blog/the-potential-of-gen-ai-in-insurance-six-traits-of-frontrunners> (дата звернення: 14.02.2026).
 27. Kumar G. Agentic AI in finance: Building autonomous financial assistants on AWS for personalized customer solutions. *International Journal of Innovative Science and Research Technology (IJISRT)*. 2025. № 10(9). P. 1502-1512. DOI: <https://doi.org/10.38124/ijisrt/25sep616>
 28. Chen C.-C., Takamura H. Agent AI for finance: From financial argument mining to agent-based modeling. *Briefs in Intelligent Systems*. Springer. 2025. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-031-94687-5>
 29. Chitturi N. Agentic Artificial Intelligence: Architectural Paradigms and Transformative Impact of Autonomous Financial Assistants across the Mortgage Lending Lifecycle. *Journal of Computer Science and Technology Studies*. 2025. № 7 (8). P. 1155-1165. DOI: <https://doi.org/10.32996/jcsts.2025.7.8.131>
 30. Global Tech Report 2026. KPMG International. URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmgsites/xx/pdf/2026/01/global-tech-report.pdf> (дата звернення: 16.02.2026).
 31. 5 payments trends to watch in 2026. JPMorgan. 2026. URL: <https://www.jpmorgan.com/insights/payments/trends-innovation/five-payment-trends-in-2026> (дата звернення: 16.02.2026).

References

1. Chugh, S., & Deshpande, A. V. (2025). Opportunities and Challenges of Agentic AI in Finance. *Journal of Emerging Technologies and Innovative Research*, (3). <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.5538799>
2. Global Finance & Technology Network. (2025). AI in finance: A decade of progress and pathways for growth. <https://gftn.co/insights/ai-in-finance-a-decade-of-progress-and-pathways-for-growth>
3. Bereslavska, O. I., & Verheliuk, Yu. Yu. (2024). Newest financial technologies in banking activities. *Digital Financial Space: Quo Vadis*, 35–57. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-416-0-2> [in Ukrainian].
4. Payne, C. (2025). Agents of change: Agentic AI and the future of financial services. *The Kyndryl Institute*. <https://www.kyndryl.com/in/en/institute/agents-of-change>
5. Ashta, A. (2026). An Introduction to AI, Generative AI, and Agentic AI in Finance: Efficiency, Ethics, and the Future of High-Speed Trading. *SSRN Electronic Journal*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.6014134>

6. Yordanova, Z., & Hristozov Y. (2025). The Evolution of Financial Analysis: From Manual Methods to AI and AI Agents. *Economics*, 13(3), 219-239. <https://doi.org/10.2478/eoik-2025-0063>
7. Wu, Y., & Li, Y. (2026). Agentic FinTech: A Comprehensive Survey on AI Agents in Finance in the Era of LLMs. *SSRN Electronic Journal*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.6136529>
8. Sárközy, H., & Kálmán, B. G. (2025). Rethinking profitability and trust in the sustainable finance implications of agentic AI. *Controller Info*, (13), 2-7. <https://doi.org/10.24387/CI.SI.2025.2.1>
9. Boston Consulting Group & QED Investors. (2025). Fintech's next chapter: Scaled winners and emerging disruptors. <https://web-assets.bcg.com/04/4f/160d4f9d4d7e98ab417609b553d4/globalfintechreport-june2025.pdf>
10. Nayak, P. S. (2025). Agentic AI systems for autonomous financial decision-making. *World Journal of Advanced Engineering Technology and Sciences*, 14(3), 574-581. <https://doi.org/10.30574/wjaets.2025.14.3.0131>
11. Kurshan, E., Balch, T., & Byrd, D. (2025). The Agentic Regulator: Risks for AI in Finance and a Proposed Agent-based Framework for Governance. *arXiv*. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2512.11933>
12. Verheliuk, Yu. Yu., Hantsiak, M. O., & Fomov, D. O. (2025). Digital transformation of the banking system: global guidelines for Ukraine. *Finansy Ukrainy*, (3), 45–57. <https://doi.org/10.33763/finukr2025.03.045> [in Ukrainian]
13. Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 laying down harmonised rules on artificial intelligence (Artificial Intelligence Act) (2024). European Parliament and the Council of the European Union. <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj/eng>
14. U.S. Department of the Treasury. (2025). Artificial intelligence in financial services: Report to Congress. <https://home.treasury.gov/system/files/136/Artificial-Intelligence-in-Financial-Services.pdf>
15. White & Case. (2025). AI watch: Global regulatory tracker – China. <https://www.whitecase.com/insight-our-thinking/ai-watch-global-regulatory-tracker-china>
16. Stauffer, L., Feng, K., Wei, K., Bailey, L., Duan, Y., Yang, M., Ozisik, A. P., Casper, S., & Kolt, N. (2026). The 2025 AI Agent Index: Documenting technical and safety features of deployed agentic AI systems. *arXiv*. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2602.17753>
17. Ministry of Digital Transformation of Ukraine. (2024). White Paper on AI Regulation in Ukraine: Vision of the Ministry of Digital Transformation of Ukraine. <https://storage.thedigital.gov.ua/files/a/ba/d5da75c2613e331bb89258f950adcbae.pdf> [in Ukrainian]
18. Reuters. (2026). Goldman Sachs teams up with Anthropic to automate banking tasks with AI agents, CNBC reports. <https://www.reuters.com/business/finance/goldman-sachs-teams-up-with-anthropic-automate-banking-tasks-with-ai-agents-cnbc-2026-02-06/>
19. Lloyds Banking Group plc. (2026). 2026: The year of agentic AI, and a new era for finance. <https://www.lloydsbankinggroup.com/insights/2026-the-year-of-agentic-ai-and-a-new-era-for-finance.html>
20. Mastercard. (2026). Santander and Mastercard complete Europe's first live end-to-end payment executed by an AI agent. <https://www.mastercard.com/news/europe/en/newsroom/press-releases/en/2026/santander-and-mastercard-complete-europe-s-first-live-end-to-end-payment-executed-by-an-ai-agent/>
21. DBS Group Holdings Ltd. (2026). Annual report 2025. <https://www.dbs.com/iwov-resources/images/investors/annual-report/dbs-annual-report-2025.pdf>
22. Digital State UA. (2025). Diia.AI — the world's first government AI agent that not only consults but provides services. How does artificial intelligence work on the portal?

- <https://digitalstate.gov.ua/uk/news/govtech/diaai-pershyy-u-sviti-derzavnyy-ai-ahent-iakyy-ne-prosto-konsultuye-a-nadaye-posluhy-iak-pratsiuye-shtuchnyy-intelekt-na-portali> [in Ukrainian]
23. Joshi, S. (2025). A comprehensive survey of AI agent frameworks and their applications in financial services. *SSRN*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.5252182>
 24. Rizinski, M., & Trajanov, D. (2026). AI agents in finance and fintech: A scientific review of agent-based systems, applications, and future horizons. *Computers, Materials & Continua*, 86(1), 1–34. <https://doi.org/10.32604/cmc.2025.069678>
 25. PitchBook. (2025). Q2 2025 AI VC trends. https://files.pitchbook.com/website/files/pdf/Q2_2025_AI_VC_Trends_19893.pdf
 26. Giovine, C., Rifai, K., Hudelson, P., Joseph, P., & Kamath, S. (2024). The potential of Gen AI in insurance: Six traits of frontrunners. *McKinsey & Company*. <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/insurance-blog/the-potential-of-gen-ai-in-insurance-six-traits-of-frontrunners>
 27. Kumar, G. (2025). Agentic AI in finance: Building autonomous financial assistants on AWS for personalized customer solutions. *International Journal of Innovative Science and Research Technology*, 10(9), 1502–1512. <https://doi.org/10.38124/ijisrt/25sep616>
 28. Chen, C.-C., & Takamura, H. (2025). Agent AI for finance: From financial argument mining to agent-based modeling. *Springer*. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-94687-5>
 29. Chitturi, N. (2025). Agentic Artificial Intelligence: Architectural Paradigms and Transformative Impact of Autonomous Financial Assistants across the Mortgage Lending Lifecycle. *Journal of Computer Science and Technology Studies*, 7(8), 1155-1165. <https://doi.org/10.32996/jcsts.2025.7.8.131>
 30. KPMG. (2026). Global tech report 2026. <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmgsites/xx/pdf/2026/01/global-tech-report.pdf>
 31. JPMorgan. (2026). 5 payments trends to watch in 2026. <https://www.jpmorgan.com/insights/payments/trends-innovation/five-payment-trends-in-2026>

Отримано:	11.03.2026	Beérkezett:	2026.03.11	Received:	11.03.2026
Прийнято до друку:	10.04.2026	Elfogadva:	2026.04.10	Accepted:	10.04.2026
Опубліковано:	29.05.2026	Megjelent:	2026.05.29	Published:	29.05.2026